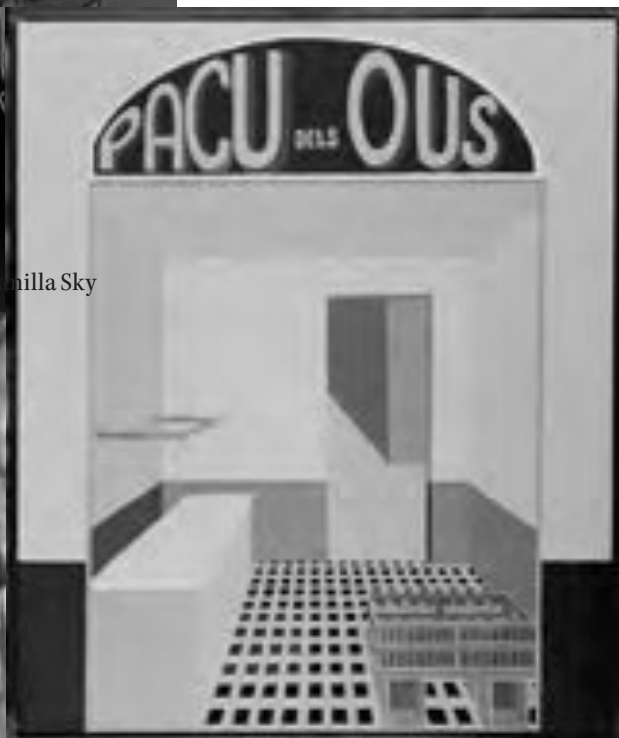

MEMÒRIA DE L'EXPOSICIÓ «GONÇAL SOBRRER, EL PINTOR»

per MONTSE SINTES

QUE ADOPTÀ EL POBLENOU»

«**G**onçal Sobrer, el pintor que adoptà el Poblenou» ha estat una exposició de l'AHPN que no tan sols ha permès revalorar un artista, sinó també una cultura popular del nostre imaginari col·lectiu que teníem oblidada, o que fins i tot molts de nosaltres ni havíem viscut.

Es va inaugurar el 6 de setembre de 2011 a la sala d'exposicions del Centre Cívic Can Felipa (Pallars, 277, Barcelona) i va finalitzar el 15 d'octubre. Va mostrar més de 150 obres provinents de l'autor i de col·leccions privades i més d'un centenar de documents i fotografies per contextualitzar i homenatjar amb una retrospectiva aquest artista social, rebel i provocador que al llarg de la seva vida ha exercit de pastisser, d'actor, de pintor, d'organitzador dels primers *happenings* a la Barcelona franquista, de creador de grups artístics al barri, d'artista d'idees, d'inventor de l'art xava (un *pop-art* a la catalana i de barri), de mitificador del llegendari Santet, de cronista del Poblenou i de moltes coses més.

L'aposta va ser arriscada. Aconseguir que qui visités l'exposició tingués una visió progressiva de la feina de Gonçal Sobrer (Poblenou, 1932) i, al mateix temps, mostrar l'entorn artístic i vital del pintor al barri no va ser fàcil. Ell mai no ha estat una persona lineal, sinó més aviat polièdrica i difícil de classificar.

El muntatge expositiu s'iniciava, precisament, mostrant aquest «recorregut neoxava polièdric» per tal de situar el personatge dins dels diferents mons on s'ha mogut, partint del Poblenou i el Mercat de la Unió, com a escola de vida i microcosmos artístic, passant pels seus anys de formació i d'amistat a l'Institut del Teatre i a Belles Arts, fins a arribar a l'Hotel Romàntic de Sitges, la seva *opera prima*, i la seva tasca com a mecenes i col·leccionista. A partir d'aquí, l'exposició seguia un recorregut lineal per les exposicions i les accions que més han marcat la seva trajectòria artística: des dels seus inicis amb l'«Art xava» a l'Ateneu Barcelonès (1965), tot passant pels seus grans èxits («El retaule del Santet del Poble Nou i antològica», 1976, i «Proposta de retaule per decorar el Temple Expiatori de la Sagrada Família de Barcelona», 2005), fins a arribar a la seva obra recent amb les sèries «Sense pebrots» i «El jardí de les delícies».

En un altre bloc, apartat, també s'hi exposaven els grups d'artistes amb els quals Sobrer ha participat: Els Quatre de l'Envelat (1964), el grup de tertúlia L'Espelma (1966) i El Quatremeró (1976-1978).

Finalment, a la sala de projeccions s'hi va poder veure la *performance* «T.Q.N.I.». També ens hauria agradat projectar el film de cinema amateur *Somnium* (1962), del director Joan Olivé Vagué, amb qui Sobrer va fer una incursió en el setè art i que va ser distingit amb una menció honorífica a la XXIV edició de la Unió Internacional de Cine Amateur. Tampoc no vam poder projectar, pels mateixos problemes derivats dels drets d'autor, dos curtmetratges muts

(*El sastre i L'enterramorts*), escrits per Sobrer i dirigits per Montserrat Torres, que van ser emesos al Canal Miramar el 25 de març de 1976 (amb el títol *Gonzalo Sobré o cuando los pintores mueren ejemplarmente*) i que ara són propietat de l'Arxiu de RTVE.

De l'exposició ens resta un rigorós catàleg: *Gonçal Sobrer, un rebel sense pebrots. Pintures i fets* (Arxiu Històric del Poblenou, Barcelona, 2011).

Dins d'aquest balanç, cal destacar la capacitat de Sobrer per bastir l'entorn de l'exposició. Ha estat cabdal, fins al punt que va sobrepassar les obres i els documents exposats a la sala d'exposicions. Gran amant d'aquest art total que no es pot separar de la vida, les seves habilitats com a gran agitador cultural li van permetre organitzar una vintena d'actes en els quals van participar més de 50 artistes. La majoria d'actors i artistes eren amics seus o coneguts de l'Institut del Teatre, de Belles Arts i dels seus anys com a director de l'Hotel Romàntic de Sitges.

Els actes que va programar, tant pels continguts com per qui els van executar, van tenir el seu segell propi. Tots ells van dotar l'exposició amb una vivència extraordinària. Gairebé cada tarda, a partir de les vuit del vespre, i paral·lelament a l'exposició, els visitants podien gaudir d'alguna activitat, des de recitals de poesia (amb els poetes Carles Miralles, Francesc Parcerisas i Josep Miquel Sobrer, la Taula de Poesia Joan Brossa, Helena Moliné i Jordi Pérez Solé, Sabine Dufrenoy i Hermann Bonnín, etc.) fins a xerrades (Cecília Vidal i Engràcia Casas), lectures dramatitzades (Carme Sansa, Mont Plans, Nicasi Camps, Gal·la Xaus, Sergi Mateu, Maria Teresa Menero, etc.) i *performances* (Joan-Marc Batlle i Gonçal Sobrer), amb gran assistència i participació del públic. Entre els actes més xaves, van sobresortir la processó cívica i ofrena floral al nínxol de Francesc Canals i Ambrós (enterrat al cementiri del barri) i la concessió dels Premis Xoia i Xava del Poble Nou 2011 («uns guardons dedicats a les persones senzilles i desconegudes que treballen i lluiten cada dia per fer bé un ofici o un art»). L'acte de cloenda va ser una autèntica bogeria, perquè l'artista s'havia compromès a regalar tots els quadres de la seva col·lecció particular a tothom que estigués interessat a posseir un quadre seu, a canvi, això sí, de signar un contracte amb un seguit de condicions.

Altres regals sorprenents amb què l'artista va obsequiar la generositat dels participants als actes foren les postres anomenades tortells del Poble Nou i Gildes del Poble Nou (creades per ell, del seu passat com a pastisser) i el ram del Santet (creat per l'artista florista Llum Benedicto).

Per l'exposició hi van passar més d'un miler de visitants. Del llibre de visites es desprèn que per a molta gent l'exposició fou la descoberta d'un artista total i la constatació que amb voluntat es pot fer molta feina, coses interessants i de qualitat.